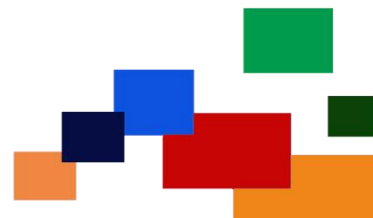

کاربرد هوش مصنوعی در کتابخانه ها

تهیه کننده: مدیریت اطلاع رسانی پزشکی و منابع علمی

پاییز ۱۴۰۳

استفاده از این قابلیت‌های هوش مصنوعی در بخش مرجع، می‌تواند به ارائه خدمات سریع‌تر، دقیق‌تر و شخصی‌سازی شده به کاربران کمک کند و کتابداران را در انجام وظایف مرجع‌یاری دهد.

۱. **سیستم‌های پاسخگویی به پرسش (QA Systems)** این سیستم‌ها قادرند به سوالات کاربران به زبان طبیعی پاسخ دهند. کتابداران می‌توانند از آنها برای پاسخگویی به سوالات مراجعه‌کنندگان کمک بگیرند. سیستم‌های پرسش و پاسخ هوشمند (QA Systems) می‌توانند برای پاسخگویی به سوالات مرجع و تحقیقاتی کاربران مورد استفاده قرار گیرند. این سیستم‌ها با درک زبان طبیعی، از منابع مختلف کتابخانه پاسخ مناسب را استخراج و ارائه می‌کنند.

پاسخگویی خودکار به سوالات کاربران (Chatbot): یک ربات گفتگویی هوشمند می‌تواند در وبسایت یا اپلیکیشن کتابخانه قرار گیرد تا به سوالات متداول کاربران در مورد خدمات، ساعات کاری، موجودی کتاب‌ها و غیره پاسخ دهد. با تجزیه و تحلیل سوالات کاربران و منابع موجود، هوش مصنوعی می‌تواند منابع مرتبط دیگری را به کاربران پیشنهاد دهد که ممکن است به آنها کمک کند.

سیستم‌های پیشنهاد کتاب: با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین و تحلیل رفتار کاربران، این سیستم‌ها می‌توانند کتاب‌ها و منابع مرتبط را به کاربران پیشنهاد دهند. با تحلیل رفتار جستجو و امانت کتاب‌های هر کاربر، سیستم‌های هوش مصنوعی می‌توانند کتاب‌های مرتبط و جدید را بر اساس علایق فرد پیشنهاد دهند.

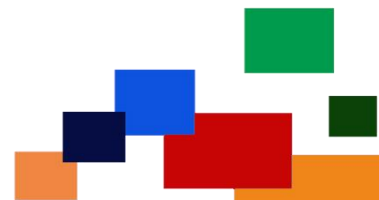
جستجوی هوشمند منابع: با پردازش زبان طبیعی، هوش مصنوعی می‌تواند جستجوهای کاربران را درک کرده و نتایج مرتبط‌تری از میان کتاب‌ها، مقالات و دیگر منابع کتابخانه ارائه دهد.

پردازش متن و استخراج اطلاعات: هوش مصنوعی می‌تواند در پردازش متون، استخراج موضوعات و کلیدواژه‌ها و ایجاد خلاصه برای کتاب‌ها و مقالات به کتابداران کمک کند.

دسترسی سریع به محتوای دیجیتالی: با شناسایی موضوعات، کلیدواژه‌ها و چکیده کتاب‌های الکترونیکی، هوش مصنوعی می‌تواند محتوای مرتبط با نیاز کاربران را سریع‌تر شناسایی و در اختیارشان قرار دهد.

دسترسی به اطلاعات دیجیتالی: با کمک هوش مصنوعی، جستجو و دسترسی به منابع دیجیتالی مانند کتاب‌های الکترونیکی، مجلات و پایگاه‌های داده آسان‌تر می‌شود.

رده‌بندی و طبقه‌بندی: هوش مصنوعی می‌تواند در رده‌بندی و طبقه‌بندی کتاب‌ها و منابع بر اساس موضوعات مختلف به کتابداران کمک کند. با تحلیل محتوای کتاب‌ها، سیستم‌های هوش مصنوعی می‌توانند به کتابداران در طبقه‌بندی کتاب‌ها در رده‌بندی‌های مختلف کمک کنند.

مدیریت مجموعه: الگوریتم‌های یادگیری ماشین می‌توانند در تصمیم‌گیری برای خرید یا حذف کتاب‌ها از مجموعه کتابخانه به کتابداران کمک کنند.

خودکارسازی فرآیندها: هوش مصنوعی می‌تواند برخی از فرآیندهای تکراری در کتابخانه مانند امانت و بازگشت کتاب‌ها را خودکار کند.

پشتیبانی از ناشنویان و نابینایان: فناوری‌های هوش مصنوعی مانند تشخیص گفتار، ترجمه متن به گفتار و بالعکس می‌توانند به افراد ناشنوا و نابینا در استفاده از خدمات کتابخانه کمک کنند.

مدیریت مجموعه کتابخانه: الگوریتم‌های یادگیری ماشین می‌توانند با تحلیل داده‌های امانت کتاب‌ها، به تصمیم‌گیری برای خرید یا حذف کتاب از مجموعه کتابخانه کمک کنند.

تسهیل فرآیندهای امانت و بازگشت کتاب: با تشخیص چهره، اسکن بارکد و دیگر فناوری‌های هوش مصنوعی، فرآیند امانت و بازگشت کتاب‌ها می‌تواند خودکار شده و تسهیل شود.

دسترسی بهتر برای افراد دارای معلولیت: فناوری‌های تبدیل گفتار به متن، تشخیص چهره و ژست‌ها، می‌توانند به افراد نابینا، ناشنوا و دارای معلولیت جسمی در استفاده از منابع و خدمات کتابخانه کمک کنند.

جستجوی هوشمند منابع: جستجوی منابع با درک موضوع و زمینه سوال کاربر، می‌تواند با کمک هوش مصنوعی بهبود یابد و نتایج مرتبط‌تری ارائه شود.

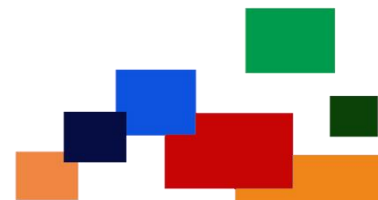
ساخت خلاصه و فهرست مطالب: با پردازش متن و استخراج اطلاعات، هوش مصنوعی می‌تواند خلاصه و فهرست مطالب منابع را تهیه کند تا کاربران بتوانند سریع‌تر به اطلاعات مورد نیاز دست یابند.

تشخیص موضوع و کلیدواژه: الگوریتم‌های یادگیری ماشین می‌توانند موضوع اصلی و کلیدواژه‌های یک سوال یا مطلب را شناسایی کنند، که به جستجوی دقیق‌تر کمک می‌کند.

تحلیل نیازهای اطلاعاتی: با بررسی سوالات و جستجوهای کاربران، هوش مصنوعی می‌تواند الگوها و نیازهای اطلاعاتی آنها را شناسایی کند و کتابداران را در سفارش منابع و توسعه مجموعه کتابخانه یاری دهد.

پشتیبانی از زبان‌های مختلف: با یادگیری زبان‌های مختلف، هوش مصنوعی می‌تواند به کاربران غیرانگلیسی‌زبان در پاسخگویی به سوالات مرجع کمک کند.

ارائه آموزش و راهنمایی: سیستم‌های هوشمند می‌توانند در زمینه جستجو، استفاده از منابع و مهارت‌های اطلاعاتی به کاربران آموزش و راهنمایی ارائه دهند.

پورتال Centlib.iums.ac.ir

کتابخانه الکترونیک Diglib.iums.ac.ir

Centlib@iums.ac.ir

۸۶۷۰۵۴۰۱

۸۶۷۰۵۲۰۶

